

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003277

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-08-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Покраса Катерина Володимирівна

2. Katrine Pokrasa

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту: 31-07-2025

Спеціальність за освітою: 081 Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9755

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, 26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, 26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.85.51

Тема дисертації:

1. Криміналістична характеристика та особливості розслідування умисного знищення або пошкодження чужого майна, вчиненого шляхом підпалу.
2. Forensic characteristics and peculiarities of the investigation of intentional destruction or damage to someone else's property committed by arson

Реферат:

1. У дисертації на монографічному рівні досліджено криміналістичну характеристику та особливості методики розслідування умисного знищення або пошкодження чужого майна, вчиненого шляхом підпалу на підставі поглибленого аналізу законодавства, наукових літературних джерел та узагальнення слідчої і судової практики за даною категорією кримінальних проваджень. Розглянуто криміналістичну характеристику умисного знищення або пошкодження чужого майна, вчиненого шляхом підпалу, елементами якої є предмет посягання, способи, обстановка та слідова картина, характеристики особи правопорушника та потерпілого. Визначено предмет злочинного посягання, яким є: житлові приміщення окремих громадян (квартири, окремі будинки), господарські будівлі (сараї, альтанки, гаражі тощо), малі архітектурні форми (прилавки, кіоски, невеликі магазини, майстерні тощо), магазини, торговельні приміщення, склади, виробничі підприємства, цеха, будівлі державних органів, підприємств та організацій

будь-якої форми власності (офіси, банки, приміщення органів місцевого самоврядування тощо), розважальні заклади, кафе, ресторани, кінотеатри, театри тощо, автотранспортні засоби, сільськогосподарська продукція. Встановлено, що спосіб вчинення умисного знищення або пошкодження майна, вчиненого шляхом підпалу має у переважній більшості всі три складових: підготовку, безпосередньо вчинення та приховування слідів злочину. Підготовчий етап включає наступні дії: обрання об'єкта посягання, спостереження за об'єктом; обрання способу вчинення злочину, розробка плану дій; підготовка: приладів та засобів запалювання, засобів прибуття та відходу з місця події; підбір учасників і розподіл ролей у разі вчинення кримінального правопорушення у групі; вжиття заходів щодо приховування слідів злочину. Спосіб безпосереднього вчинення злочину полягає у активних діях з реалізації злочинного наміру. Такі дії при безпосередньому контакті злочинця з об'єктом відбуваються, як правило, у короткий проміжок часу, але достатній для того, щоб злочинець зміг впевнитись у реалізації свого наміру. Спосіб здійснення запалювання є наступним: а) з використанням джерела відкритого вогню; б) внаслідок нагрівання поверхні, що контактує з горючим середовищем, вище допустимої температури; в) хімічною реакцією певних речовин (кислоти, луги); г) внаслідок теплової або запалювальної (від іскор) дії електроструму; д) внаслідок удару (пострілу). Приховування злочину є важливим елементом дій з реалізації злочинного наміру і є системою заходів, спрямованих на введення в оману органів слідства щодо обставин, що мають значення для розслідуваної події та здійснюється шляхом знищення, утаювання, маскуванню чи фальсифікації інформації. Визначено, що обстановка вчинення злочину включає в себе характеристику місця, часу, природно-кліматичних та інших умов, що впливають спосіб вчинення та залишені при цьому сліди. У більшості випадків підпали вчиняються: у містах; у сільській місцевості об'єктом посягання є сільськогосподарська техніка та сховища зберігання сільськогосподарської продукції; на території садівницьких товариств і дачних кооперативів; морських та річких водоймах, об'єктами посягання на яких є човни, катери, яхти, будівлі на понтонах. За часом вчинення підпали вчиняються в основному у вечірній та нічний час, коли є мінімальна ймовірність знаходження біля місця вчинення злочину свідків, очевидців. Вдень вчиняються підпали у більшості випадків у державних установах або майна держслужбовців з метою викликати певний резонанс у суспільстві. Визначено типові сліди, що виникають під час розслідування умисного знищення або пошкодження майна, вчиненого шляхом підпалу: а) матеріальні сліди, що у свою чергу поділяються на: сліди-предмети: згорілі предмети обстановки; засоби підпалу; залишки пристрою для запалювання легкозаймистої суміші; особисті речі злочинця; знаряддя зламу; сліди-речовини: залишки легкозаймистої суміші; вода, піна, що застосовувались для гасіння; біологічного походження тощо; сліди-відображення; б) ідеальні сліди, що залишились у пам'яті свідків, очевидців події або зафіксовані технічними пристроями: що характеризують особу злочинця; що характеризують розвиток пожежі, початок та шляхи поширення вогню, колір, запах полум'я і диму, силу вітру та напрямок при пожежах на відкритій місцевості; записи події злочину та дій правопорушника, зафіксовані на камери спостереження або мобільні телефони свідків, очевидців або самого злочинця; в) віртуальні або цифрові (електронні) сліди.

2. The dissertation, at the monographic level, examines the forensic characteristics and features of the investigation methodology for the intentional destruction or damage of another's property committed by arson based on an in-depth analysis of the legislation, scientific literary sources and a generalization of investigative and judicial practice for this category of criminal proceedings. The forensic characteristics of the intentional destruction or damage of another's property committed by arson are examined, the elements of which are the subject of the offense, methods, circumstances and trace picture, characteristics of the offender and the victim. The subject of criminal encroachment has been determined, which is: residential premises of individual citizens (apartments, separate houses), outbuildings (sheds, gazebos, garages, etc.), small architectural forms (counters, kiosks, small shops, workshops, etc.), shops, commercial premises, warehouses, production enterprises, workshops, buildings of state bodies, enterprises and organizations of any form of ownership (offices, banks, premises of local government bodies, etc.), entertainment establishments, cafes, restaurants, cinemas, theaters, etc., vehicles, agricultural products. It has been established that the method of committing intentional destruction or damage to property committed by arson has in the vast majority all three components: preparation, direct

commission and concealment of traces of the crime. The preparatory stage includes the following actions: choosing the object of encroachment, observation of the object; choosing the method of committing the crime, development of an action plan; preparation: devices and means of ignition, means of arrival and departure from the scene; selection of participants and distribution of roles in the event of a criminal offense in a group; taking measures to conceal traces of the crime. The method of direct commission of a crime consists in active actions to implement the criminal intent. Such actions, when the criminal directly contacts the object, occur, as a rule, in a short period of time, but sufficient for the criminal to be able to make sure of the implementation of his intention. The method of ignition is as follows: a) using a source of open fire; b) due to heating of the surface in contact with the combustible medium above the permissible temperature; c) by a chemical reaction of certain substances (acids, alkalis); d) due to the thermal or incendiary (from sparks) action of electric current; e) due to a blow (shot). Concealment of a crime is an important element of actions to implement criminal intent and is a system of measures aimed at misleading investigative authorities regarding circumstances that are relevant to the event under investigation and is carried out by destroying, concealing, masking or falsifying information. It has been determined that the circumstances of the crime include the characteristics of the place, time, natural and climatic and other conditions that affect the method of commission and the traces left. In most cases, arsons are committed: in cities; in rural areas, the object of the encroachment is agricultural machinery and storage facilities for agricultural products; on the territory of horticultural societies and summer cottage cooperatives; sea and river reservoirs, the objects of the encroachment on which are boats, launches, yachts, buildings on pontoons. By time of commission, arsons are committed mainly in the evening and at night, when there is a minimal probability of witnesses, eyewitnesses being near the scene of the crime. In most cases, arsons are committed during the day in state institutions or property of civil servants in order to cause a certain resonance in society. Typical traces that arise during the investigation of intentional destruction or damage to property committed by arson have been identified: a) material traces, which in turn are divided into: traces-objects: burnt furnishings; means of arson; remains of a device for igniting a flammable mixture; personal belongings of the criminal; burglary tools; traces-substances: remains of a flammable mixture; water, foam used for extinguishing; biological origin, etc.; traces-reflections; b) ideal traces left in the memory of witnesses, eyewitnesses of the event or recorded by technical devices: characterizing the identity of the criminal; characterizing the development of the fire, the beginning and ways of spreading the fire, the color, smell of flame and smoke, wind force and direction in the case of fires in open areas; records of the crime and the actions of the offender, recorded on surveillance cameras or mobile phones of witnesses, eyewitnesses or the criminal himself; c) virtual or digital (electronic) traces.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Pokrasa Kateryna. Criminal law and forensic classification of crimes related to fires (Кримінально-правова та криміналістична класифікація злочинів, пов'язаних з пожежами). Scientific Bulletin of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs. 2022. Special Issue № 1 (120). P. 303-307.
- Pokrasa Kateryna. Initiation of pre-court investigation of intentional destruction or damage of other's property caused by arson and circumstances to be proved (Початок досудового розслідування за фактом

умисного знищення або пошкодження чужого майна, вчиненого шляхом підпалу та обставин, що підлягають доказуванню). Scientific Bulletin of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs. 2023. Special Issue № 1 (126). P. 238-244.

- 3. Покраса К. В. Предмет посягання та способи вчинення умисного знищення або пошкодження чужого майна, вчиненого через підпал. Європейський правничий часопис : науковий журнал / редкол. : П. В. Цимбал (голов. ред.) та ін. Київ : Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет», 2025. Випуск 6, 7. С. 240-246.
- 4. Покраса К. В. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування умисного знищення або пошкодження чужого майна, вчиненого шляхом підпалу. Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ. 2025. № 1. С. 314-321.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пиріг Ігор Володимирович

2. Ihor V. Pyrih

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8391-067X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, 26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Щербаковський Михайло Григорович

2. Mykhailo Shcherbakovskiy

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1990-1231

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Антошук Андрій Олександрович

2. Antoshchuk Andrii O.

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: <https://orcid.org/0000-0002-5088-4372>

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, 1, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бідняк Ганна Сергіївна

2. Hanna S. Bidniak

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, 26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єфімов Микола Миколайович

2. Nikolay N. Efimov

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, 26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Плетенець Віктор Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Плетенець Віктор Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Почтовий Максим Миколайович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна